

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИКО-
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ
РДГУ

ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
12 березня 2020 року

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра технологічної освіти
Сарнський педагогічний коледж РДГУ
ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”
РМЦТУМ Рівненської міської ради
Комунальний заклад “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради**

**“ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ”**

Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції

12 березня 2020 року

Рівне – 2020

УДК: 373.5.015.311:331

П 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради ФТФ РДГУ (протокол № 4 від 28 квітня 2020 р.)

П Проблеми технологічної освіти учнівської молоді: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (12.03.2020 р.) / упорядники: М.С. Янцур, О.А. Герасименко. Рівне: РДГУ, 2020. 82 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Проблеми технологічної освіти учнівської молоді”, яка була проведена 12 березня 2020 року на кафедрі технологічної освіти РДГУ спільно з працівниками Сарніського педагогічного коледжу РДГУ, ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”, РМЦТУМ Рівненської міської ради, Комунального закладу “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою технологічної освіти Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 5 від 14 квітня 2020 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, СПК,
РМЦТУМ, 2020

- Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: [б-ка з освітньої політики]; / під заг. ред. О.В. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. С. 16-25.
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: навч.-метод, посібник / за заг. ред. О. Пометун. Київ: „Вид-во А.С.”, 2004. 192 с.
  5. Унгурян Ірина, Куриш Наталія. Формування ключової компетентності підприємливості та ініціативності у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу: збірник наукових праць «Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи». Розділ «Педагогіка». 2016. № 2. С 99-102.

О.П. МОРОЗ, М.С. ЯНЦУР

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПРЕДМЕТНО-ПЕРЕТВОРЮВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ-СТАРШИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ «ТЕХНОЛОГІЇ»

У сучасних умовах особливу роль у формуванні особистості майбутнього громадянина країни відіграє компетентнісний підхід у системі освіти, що передбачено Державним стандартом базової і повної середньої освіти [1]. Використання компетентнісного підходу в системі освіти залежить не від економічного зростання в державі, а, передусім, від рівня всебічної розвиненості та освіченості особистості. Тому важливим постає завдання формування проектно-технологічної компетентності, як здатності учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності, що буде сприяти їх гармонійному розвитку [1]. І центральним тут виступає технологічна освіта школярів. Зазначена мета досягається шляхом залучення учнів на уроках технологій до проектно-діяльності як провідного засобу розвитку і навчання учнів, формування у них здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на

практиці реалізувати заплановане.

Таким чином, основою проєктно-технологічної компетентності є предметно-перетворювальна діяльність, яку можна виділити як окрему компетентність, суттєвою рисою якої є цілепокладання. Тому предметно-перетворювальна компетентність – це притаманна тільки особі здатність творити нові цінності, котрі є способом її самовираження і можлива лише за умови цілепокладальної активності свідомості та питань суспільно-історичної діяльності. Розпочинається формування елементів предметно-перетворювальної компетентності ще з дитячого садочка і продовжується в початковій та основній школі. В старшій школі розвиток цієї компетентності в учнів відбувається в процесі профільного навчання та вивчення предмету «Технології». При цьому учні створюють і реалізують власний проєкт в різноманітних формах. На основі цього і побудована програма предмету «Технологія», основною метою якого має стати не сума знань про певну технологію чи наперед визначені способи діяльності для їх вивчення і відтворення, а формування в них здатності до самостійного конструювання цих знань і способів діяльності через призму їх особистісних якостей, життєвих та професійно зорієнтованих намірів, самостійного набуття ними досвіду у вирішенні практичних завдань [3].

З'ясовано, що в сучасній педагогічній науці приділено значну увагу теоретичним аспектам предметно-перетворювальної компетентності, їх складовим компонентам та особливостям. Ряд педагогів пропонують на уроках технологій формувати предметно-перетворювальну компетентність в процесі використання різноманітних освітніх технологій, особливо інтерактивних, які, на їх думку, передбачають цікавий для учнів процес виготовлення виробів. Також, пропонуються використовувати завдання, які спонукають до пошуку особистісно-значущих для учнів результатів. [2].

До основних завдань організації предметно-перетворювальної діяльності учнів, в процесі якої формується відповідна компетентність, за О.М. Коберником, належать:

- 1) оволодіння школярами основними сферами життєдіяльності сучасної людини;
- 2) турбота про здоров'я і домашній побут;
- 3) виховання бережливого ставлення до результатів праці людей;
- 4) вміння переборювати труднощі, завершувати розпочату справу;
- 5) формування звички щоденно виконувати певні трудові доручення;
- 6) охорона природи і навколишнього середовища;
- 7) збереження і примноження художніх, наукових, технічних цінностей;
- 8) ознайомлення з масовими професіями [2].

В старшій школі центральною ланкою розвитку предметно-перетворювальної компетентності виступає предмет «Технології», який вивчається за спеціальною програмою, котра включає десять навчальних модулів. І кожен з них має своє змістовне наповнення. Розглянемо зміст предметно-перетворювальної компетентності учнів старших класів на прикладі навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», виділивши в ній наступні компоненти:

знання: технологій і технік створення виробів та їх історію; значення символів притаманних видам декоративно-ужиткового мистецтва; традицій використання кольорової гама під час виготовлення виробів; творчості народних майстрів України та майстрів інших народів, що проживають в Україні; структурних елементів власного проекту; чинників, які впливають на якість виконаної роботи за технологією; переліку інструментів та пристосувань необхідних для виготовлення виробів відповідною технологією; іноземної термінології в декоративно-ужитковому мистецтві;

вміння: застосовувати методи проектування для створення виробів; добирати матеріали, інструменти та пристосування необхідні для виготовлення виробу; визначати необхідну кількість матеріалів; виготовляти виріб з дотриманням народних традицій (форма, кольорове рішення, символи);

дотримуватись послідовності виготовлення виробу та безпечної праці при виконанні технологічних операцій; розраховувати вартість виробу;

цінності: шанування традицій свого народу; шанобливе ставлення до творчості народних майстрів; усвідомлення необхідності збереження народних традицій, як автентичності народу та зв'язку поколінь; обґрунтування обраних технологій, які забезпечують якісне виконання проєкту. [3]

Розробляючи і впроваджуючи нові технології в процес розвитку предметно-перетворювальної компетентності учнів старших класів, слід подбати про те, щоб змінити їх ставлення до праці, стимулювати позитивну мотивацію й прагнення займатися предметно-перетворювальною діяльністю з повною віддачею сил і творчості, забезпечити ситуацію успіху для кожного старшокласника. Одним із ефективних засобів розвитку предметно-перетворювальної компетентності школярів можуть бути інформаційно-комунікаційні технології. Тому в подальшому планується розробити методику розвитку предметно-перетворювальної компетентності в учнів старшої школи при вивченні предмету «Технології» з використанням ІКТ та перевірити її ефективність в закладах загальної середньої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт – запорука якісної освіти. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. Трудова підготовка в сучасній школі. 2012. №2-3. С. 2-8.
2. Коберник О.М. Навчально-виховний процес у сільській загальноосвітній школі: сутність, проєктування, організація. Київ: Знання, 1998. 274 с.
3. Навчальна програма «Технології 10-11 класи. Рівень стандарту, академічний рівень» / авт.-укл.: А. Терешук та ін.). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення 20.11.2019).

ЗМІСТ

Бодашко А.Г., Сингаївський Д.В. Теоретичні основи розвитку творчих здібностей учнів 5-7-х класів в процесі гурткових занять з використанням методів вирішення конструкторських задач.	3
Годун К.О. Методичні особливості формування наукового світогляду учнів на уроках технологій в новій українській школі.	7
Яциур М.С. Формування профорієнтаційної компетентності в учнів основної школи в процесі трудового навчання.	10
Гурський І.В., Сингаївський Д.В. Теоретичні основи розвитку естетичної культури в учнів 10-11-х класів у процесі вивчення предмету «Технології» на основі традицій рідного краю з використанням мультимедійних технологій.	14
Козубчик Д.В., Симонович Н.В. Теоретичні аспекти розвитку ініціативності та підприємливості в учнів 10-11-х класів на заняттях з предмету «Технології» з використанням інтерактивних технологій кооперативного навчання.	19
Мороз О.П., Яциур М.С. Теоретичні засади розвитку предметно-перетворювальної компетентності в учнів старших класів у процесі вивчення предмету «Технології». .	23
Василець В.А., Фещук Ю.В. Графічна компетентність учнів старших класів та її розвиток на заняттях з предмету «Технології» з використанням хмарних технологій.	27
Хилько Л.С. Сучасні методики формування ціннісних ставлень особистості вихованців молодшої вікової категорії (на прикладі гурткової роботи закладу позашкільної освіти Рівненського міського центру творчості учнівської молоді).	31
Герасименко О.А. Реалізація та зміст дисципліни «Основи композиції та кольорознавства» для майбутніх вчителів трудового навчання та технології як суттєвої складової професійної грамоти і творчого мислення дизайнера.	46

Івашко О.Г., Климчук В.М. Івашко П.Г. Геометричне моделювання як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів технічних коледжів.	50
Клюд О.В. Проблема формування ключових компетентностей у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.	51
Козяр М.М. Формування графічної компетентності здобувачів вищої освіти за допомогою електронних педагогічних програмних засобів.	55
Парфенюк О.В., Козачок А.М., Ключко В.В., Ковальчук О.Р. Розвиток просторової уяви здобувачів вищої освіти за допомогою засобів чотиривимірної графіки.	59
Сасюк З.К., Похильчук І.О. Основні аспекти графічної підготовки здобувачів вищої технічної освіти засобами геометричного моделювання на ПЕОМ.	61
Симонович Н.В. Реалізація та зміст дисципліни «Дизайн предметів інтер'єру» для майбутніх вчителів трудового навчання та технології як суттєвої складової професійної підготовки.	64
Шумік М.С., Олексюк Г.Я. Проблеми удосконалення професійної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технології.	68
Янциур М.С. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до формування в учнів основної школи алгоритму вибору професій.	72
Білітюк В.В. Проблеми організації уроків трудового навчання в ЗОШ.	75
Відомості про авторів	79

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції

(12 березня 2020 року)

Упорядники: *Янциур Микола Сергійович,
Герасименко Олександр Анатолійович.*

Друкується без редакційної правки

Відповідальний за випуск Герасименко О.А.

Здано до набору 15.03.2020 р. Підписано до друку 28.04.2020 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 4, 5.
Обл. вид. арк. 4, 55. Замовлення № 218/1. Наклад 100.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної освіти
(к. 98, тел. 0362-63-42-49, 094-967-7580)
тел. моб. 0989549096; E-mail: ppitp@ukr.net.